

Alleen AOW? Laat geen geld liggen
2

Herdenking bombardement
4

Begroting 2020 – 2023
6

Spannend jaar voor Statenkwartier
10

Contact	2
Ombudsman	3
Den Haag maakt het Gemeenteraad	5
Mantelzorg	8
Agenda	11
	12

De afgelopen vier jaar zijn al veel initiatieven uitgevoerd, zoals 'Lopen met Petra' (linksboven), Ambassadeurs van KombiFit55+ (linksonder) en 'Bewegen in Laak' (rechts).

Haagse Sportinitiatieven gezocht

Sommige Hagenaars bewegen niet of te weinig. Heeft u een goed idee om mensen actiever te maken? Dien dan een Haags Sportinitiatief in. U maakt kans op maximaal € 10.000,- subsidie.

■ Een Haags Sportinitiatief begint met een goed idee om Hagenaars in beweging te krijgen.

De afgelopen vier jaar zijn er al veel Haagse Sportinitiatieven uitgevoerd.

Zo bedacht HKV Ons Eibernest het KombiFit55+ programma waar senioren bewegen, nieuwe contacten leggen en lol maken. Beweegambassadeurs enthousiasmeren anderen om mee te doen. Petra van Paassen kwam met het

initiatief 'Lopen met Petra'. Deelnemers bewegen op een laagdrempelige en betaalbare manier en krijgen informatie over een gezonde leefstijl. Tahira Abdoella brengt bewoners van Laak in beweging en stimuleert daarmee ook de sociale contacten.

Ook dit jaar kunnen Hagenaars een Haags Sportinitiatief indienen.

Dat kan tot en met 27 april. Uiterlijk in de week van 25 mei hoort u of u subsidie krijgt voor uw Haags Sportinitiatief. Of dat er zoveel initiatieven zijn dat de inwoners van Den Haag erover mogen stemmen.

 Meer informatie?
denhaag.nl/haagssportinitiatief

Haags Hulpkompas helpt bij zorgvragen

■ Heeft u een vraag over zorg en ondersteuning? Bekijk dan eens de nieuwe website het Haags Hulpkompas. Stel uw vraag direct aan de computer en de techniek helpt u verder. Het Haags Hulpkompas is een aanvulling op de servicepunten en andere hulp. Het is ontwikkeld door de gemeente, samen met bewoners en organisaties uit de zorg.

 Meer informatie?
haagshulpkompas.nl

Gratis gele vuilniszakken tegen meeuwenoverlast

■ De gemeente stelt weer gratis gele vuilniszakken beschikbaar tegen meeuwenoverlast. Meeuwen kunnen deze zakken minder makkelijk open pikken omdat ze extra stevig zijn. Zo komt er minder zwerfvuil op straat. Vooral in het broedseizoen is de overlast door kapotte vuilniszakken extra groot. Daarom kunt u van 2 maart tot 1 oktober de gele vuilniszakken ophalen (1 rol per keer) bij het Den Haag Informatiecentrum in het stadhuis, de

Informatie- en Hulpunten van stadsdeelkantoren Escamp, Haagse Hout, Laak, Scheveningen, Segbroek, Bibliotheek Laakkwartier en de stadsboerderijen (behalve Landzigt). De gele zakken zijn voor bewoners van wijken waar het huisvuil nog in vuilniszakken wordt opgehaald. Op www.denhaag.nl/afval staan meer tips tegen meeuwenoverlast.

 Meer informatie?
denhaag.nl/afval

DenHaag.nl uitgelicht

 Zwemmen in de voorjaarsvakantie?
Kijk op www.denhaag.nl/zwemmen.

 Langskomen bij de gemeente?
Maak een afspraak via denhaag.nl/afspraak.

Helpdesk Geldzaken Ouderen met laag inkomen kunnen honderden euro's besparen

Alleen AOW? Laat geen geld liggen

Met alleen AOW wordt leven al snel overleven. Ruim de helft gaat op aan vaste lasten. Gelukkig zijn er voor ouderen in die situatie regelingen, kortingen en toeslagen. Een afspraak bij Helpdesk Geldzaken kan honderden euro's opleveren.

De verhuisdozen stonden al klaar. Hoe zou ze ooit nog de huur kunnen betalen nu haar inkomen zo sterk was gezakt? Yasmine Jawad (66) schrok najaar 2019 toen ze haar eerste AOW ontving. Voortaan moest ze daarvan rondkomen. Bovendien was de AOW-uitkering gekort, omdat ze niet haar hele leven in Nederland heeft gewoond. Paniek sloeg toe. Een buurvrouw adviseerde naar de huisarts te gaan en die wees haar op Helpdesk Geldzaken van de gemeente.

Daar trof ze consulent Nicky Tap. 'Mevrouw wist niets van regelingen voor mensen met een laag inkomen. Ze had er nooit gebruik van hoeven maken, omdat ze redelijk goed verdiende. Dat ligt nu anders. Ze heeft voortaan recht op zorg- en huurtoeslag en komt in aanmerking voor kwijtschelding van belastingen van de gemeente en het waterschap. De Ooievaarspas geeft recht op gratis openbaar vervoer in Den Haag. En dan heeft de gemeente ook nog een collectieve ziektekostenverzekering waarbij het eigen risico is meeverzekerd. Het inkomen blijft laag, maar met deze regelingen kun je er wel beter van rondkomen.'

Reddende engel

Mevrouw Jawad: 'Ik heb altijd gewerkt voor bedrijven en instellingen waar je geen pensioen opbouwt. Mijn laatste baas betaalde zelfs geen loonbelasting, daar kreeg ik een aanslag voor. Van het

Mevrouw Jawad (rechts) en consulent Nicky Tap van de Helpdesk Geldzaken (links). 'Nicky is mijn reddende engel.'

HENRIËTTE GUEST

Helpdesk Geldzaken

In 2017 ging de eerste Helpdesk Geldzaken open in Escamp. Daarna volgden Centrum, Laak en Loosduinen. Sinds kort houdt Helpdesk Geldzaken ook spreekuur in Scheveningen. Segbroek volgt later dit jaar. Aanmelden voor een afspraak kan met een formulier op de website of via de telefoon. Probeer zoveel mogelijk papieren mee te nemen die met de vraag te maken hebben (brieven, rekeningen, aanslagen).

→ Meer informatie?
helpdeskgeldzaken.nl
(070) 353 61 88 (8.30 tot 16.30 uur op werkdagen)

salaris kon ik best rondkomen, maar niet van alleen AOW. Nicky is mijn reddende engel. We hebben samen alle geldzaken op een rij gezet en uitgezocht waar ik allemaal recht op heb. Verhuizen hoeft gelukkig niet nu ik huurtoeslag krijg. Alles goed regelen kost veel tijd. Ik ben nu al vier keer bij Nicky geweest.'

Gekorte AOW

Ouderen die een tijd lang in het buitenland woonden of die pas op latere leeftijd naar Nederland kwamen, krijgen een gekorte AOW. Is hun inkomen daardoor heel laag, dan kunnen ze een aanvulling aanvragen. Nicky: 'Iedereen heeft recht op een inkomen dat minimaal nodig is om van te kunnen leven. De aanvulling inkomen ouderen (AIO) krijg je niet automatisch, maar moet je persoonlijk

aanvragen. Daar kunnen wij bij helpen. Soms ontdekken we ook nog een vergeten pensioen. Iemand die vaak van baan wisselde, heeft misschien bij meerdere fondsen een klein pensioen opgebouwd. Alle beetjes helpen.'

Voor iedereen

Helpdesk Geldzaken is er voor alle Hagenaars met vragen over geld, inkomen, toeslagen of budgettering. De hulp is gratis.

Lukt het niet om met je inkomen het eind van de maand te halen? Kun je geen kant op door schulden? Zijn er geldzorgen door een ingrijpende gebeurtenis zoals een echtscheiding, ontslag of de komst van een baby? Helpdesk Geldzaken is er om greep op de financiën te krijgen én te houden.

Contact met de gemeente

E-mail: www.denhaag.nl/contact
Telefoon: 14070 (maandag t/m vrijdag 8.30 tot 17.00 uur)
Chatten: www.denhaag.nl/contact (zelfde tijden als telefoon)
Balie: Den Haag Informatie @entrum in Atrium stadhuis (maandag t/m vrijdag 8.30 tot 16.30 uur)
Post: Postbus 12600, 2500 DJ Den Haag
Sociale media: twitter.com/gemeentedenhaag, facebook.com/gemeentedh, instagram.com/gemeentedenhaag
Gemeenteberichten: Officiële publicaties van de gemeente vindt u op www.overuwbuurt.overheid.nl

Stadsdeelkantoren

Centrum/Stadhuis, Spui 70, 2511 BT Den Haag
Escamp, Leyweg 813, 2545 HA Den Haag
Haagse Hout, Loudonstraat 95, 2593 RV Den Haag
Laak, Slachthuisplein 25, 2521 EC Den Haag
Leidschenveen-Ypenburg, Brigantijnlaan 303, 2496 ZT Den Haag
Loosduinen, Kleine Keizer 10, 2553 CV Den Haag
Scheveningen, Scheveningseweg 303, 2584 AA Den Haag
Segbroek, Fahrenheitstraat 190, 2561 EH Den Haag
Openingstijden: www.denhaag.nl/stadsdeelkantoren
Telefoon: 14070

Colofon

De Stadskrant verschijnt elke vier weken
De volgende Stadskrant verschijnt op: 25 maart
Uitgave: Gemeente Den Haag, Spui 70, Postbus 12600, 2500 DL Den Haag
telefoon (070) 353 26 30
E-mail: stadskrant@denhaag.nl
Eindredactie: Corinne Leopold
Met bijdragen van: Hans Oerlemans
Klachten bezorging: www.denhaag.nl/stadskrant
Productie: Gemeente Den Haag, IDC
Reacties: Mail uw reactie naar stadskrant@denhaag.nl of bel (070) 353 26 30

Verhuisvergoeding als je grote sociale huurwoning achterlaat

Gaat u verhuizen en laat u een grote sociale huurwoning achter? Dan kunt u een doorstroompremie van € 2.700,- aanvragen. Met deze verhuisvergoeding stimuleert de gemeente dat er meer woningen vrijkomen voor grote gezinnen.

■ In Den Haag is één op de vijf sociale huurwoningen groot genoeg voor een gezin, terwijl er maar één of twee personen wonen. Veel mensen willen best verhuizen naar een kleinere woning die beter past bij hun levensfase. Bijvoorbeeld ouders waarvan de kinderen het huis uit zijn. Of ouderen die moeite krijgen met traplopen en liever gelijkvloers zouden wonen. Aan de andere kant zijn er gezinnen met vier of meer kinderen die hard op zoek zijn naar een grote sociale huurwoning.

Met deze premie wil de gemeente de doorstroom een handje helpen. De doorstroompremie is een van de maatregelen die de gemeente

neemt om te zorgen voor een gezonde woningmarkt met kansen voor iedereen.

Verhuisvergoeding

De verhuisvergoeding is voor kleine huishoudens van maximaal drie personen die:

■ Verhuizen naar een kleinere sociale huurwoning, een huurhuis in de vrije sector of een huis kopen.

Met deze premie wil de gemeente de doorstroom een handje helpen

■ Een grote sociale huurwoning achterlaten van een woningcorporatie uit Den Haag. Dat is een woning met vijf kamers of meer en

minimaal 80 vierkante meter woonoppervlakte.

Aanvragen

De subsidieregeling geldt vanaf 1 februari 2020. Huurders die belangstelling hebben, kunnen via de website van de gemeente een aanvraag indienen. Het werkt volgens het principe 'wie het eerst komt, wie het eerst maalt'. Als het subsidiebudget op is, sluit de regeling.

Uw woningcorporatie kan helpen bij het vinden van een nieuwe woning. Is uw woning niet meer toegankelijk omdat u lichamelijke beperkingen heeft? Dan kunt u voorrang krijgen bij het verhuizen naar een sociale huurwoning die beter past. Ook zijn er mogelijkheden voor directe bemiddeling naar een nieuwe woning.

 Meer informatie?
denhaag.nl/doorstroompremie

Gemeente wil betere positie sekswerkers door verplaatsing raamprostitutie

De gemeente verkent de mogelijkheid om de raamprostitutie van de Doublet-, Geleen- en Hunzestraat naar de Sporendriehoek te verplaatsen. De verplaatsing moet leiden tot betere arbeidsomstandigheden voor sekswerkers.

■ De Sporendriehoek ligt tussen de Rivierenbuurt, Bezuidenhout-West en de Binckhorst. De gemeente wil hier een nieuw erotisch centrum mogelijk maken met le-

gale werkplekken, betere voorzieningen, meer zicht op veiligheid en meer zekerheid voor sekswerkers. Zo vermindert de kans dat prostitutie weglekt naar illegale circuits. Voor de verplaatsing is draagvlak onder sekswerkers, mits dit niet leidt tot een tijdelijke sluiting van hun huidige ramen. Uit alle onderzoeken is gebleken dat de verplaatsing haalbaar en betaalbaar kan zijn. De gemeente heeft het voornemen de verplaatsing te

faciliteren, maar er zelf geen (publiek) geld in te investeren. Dat moeten private partijen gaan doen. Daarmee zijn inmiddels de eerste verkennende gesprekken gevoerd.

De gemeente gaat samen met betrokkenen een nota van uitgangspunten op papier te zetten. Tegelijk gaat de gemeente actief in gesprek met de omwonenden.

 Meer informatie?
denhaag.nl/veilig

CJG Leidschenveen naar Ypenburg

■ CJG Leidschenveen wordt samengevoegd met CJG Ypenburg. Vanwege het kleine aantal bezoekers sluit de vestiging in Leidschenveen en worden alle activiteiten verplaatst naar Ypenburg. Zo kan het CJG ouders en kinderen beter van dienst zijn. Vanaf 12 maart is iedereen welkom bij CJG Ypenburg op de Laan van Hoornwijck 152.

 Meer informatie?
cjgdenhaag.nl

BuurtBakkie in Haagse Hout

Tot 1 mei staat community builder Saskia de Vin met het BuurtBakkie in stadsdeel Haagse Hout. De gemeente zet deze camper in om buurtbewoners te helpen, contacten te leggen en even aandacht te hebben voor elkaar. U komt de camper wekelijks tegen in Mariahoeve, Bezuidenhout en Bezuidenhout-West. Meer informatie vindt u op [Facebook.com/buurtbakkie](https://www.facebook.com/buurtbakkie).

Ombudsman

Niet onze ratten

'De ratten liepen door de tuin en kwamen tot in de kruipruimte.' Mevrouw X huivert weer als ze het verhaal aan de ombudsman vertelt. 'De gemeente adviseerde een bedrijf voor ongediertebestrijding in te schakelen. Dat hebben we gedaan. Gaten en kieren zijn dichtgemaakt en sindsdien is er geen rat meer gezien. Het probleem lijkt opgelost, maar er ligt nog wel een onbetaalde rekening. Wij hebben de gemeente aansprakelijk gesteld voor de overlast en willen onze kosten vergoed zien. Maar de claim werd afgewezen.'

Mevrouw ziet het als volgt: de ratten kwamen van de straat of uit een plantsoen achter het huis. Daar vinden ze altijd wel etensresten, vuilnis en andere rotzooi. De gemeente houdt de boel volgens haar niet goed genoeg schoon. 'Zo trek je ratten aan die natuurlijk ook de tuinen van bewoners binnenkomen. Het probleem ligt niet aan ons, maar aan de nalatigheid van de gemeente.'

De ombudsman zoekt uit hoe het precies zit met de verantwoordelijkheid voor ongediertebestrijding. De regels zijn duidelijk: in Den Haag moet de eigenaar/bewoner zelf ongedierte voorkomen/

bestrijden in en om het huis. De gemeente is verantwoordelijk voor de aanpak in de openbare ruimte. De claim van mevrouw zou alleen kans maken als de gemeente niets zou doen met klachten over ernstige rattenoverlast. Maar dat is in Den Haag wel het geval. Elke melding wordt onderzocht. In buurten waar veel overlast is, gelden speciale maatregelen.

Mevrouw kan bezwaar aantekenen, maar dat levert vrijwel zeker opnieuw een afwijzing op. Haar huis is nu in ieder geval beter beschermd tegen ratten en andere ongewenste gasten. Bewoners kunnen zelf veel (laten) doen om ongedierte effectief te weren. Meer informatie over het rattenvrij houden van huis en tuin bij www.denhaag.nl/rattenoverlast.

 De gemeentelijke ombudsman, mevrouw Stehouwer en de jeugdombudsman, mevrouw Nass behandelen klachten van burgers over de gemeente Den Haag en de Jeugdzorg.
Contact: Sint Jacobstraat 125, 2512 AN Den Haag
Telefoon: (070) 752 82 00
Website: ombudsman-denhaag.nl, jeugdombudsmanden Haag.nl
Spreekuur: woensdag van 13.00 tot 15.00 uur

Doe mee met The Hague Film Festival

■ Op 8 mei presenteert The Hague Film Festival het beste op het gebied van film en video van lokale makers. Haagse filmmakers kunnen meedoen. Stuur uiterlijk 23 maart een link naar je video via www.thff.nl. De jury selecteert drie video's per categorie. Die zijn voorafgaand aan het festival te zien bij PIP Den Haag. Op 8 mei deelt de jury de prijzen uit.

 Meer informatie?
thff.nl

Inschrijven voor laatste buurttuinen

■ Inwoners van Den Haag kunnen van 15 maart tot 15 november een buurttuin huren van de gemeente. Op de Guntersteinweg en het Hildebrandplein zijn nog enkele tuinen beschikbaar. U kunt zich tot 1 mei digitaal inschrijven, zolang er nog tuinen zijn. In een buurttuin kunt u zelf groente, fruit en bloemen verbouwen. Een tuin is 15 vierkante meter en kost € 35,-.

 Meer informatie?
denhaag.nl/buurttuinen

Op 3 maart 1945 werd Bezuidenhout getroffen door een verwoestend bombardement. Een tentoonstelling laat het verhaal zien van de mensen die het hebben meegemaakt. Zoals de toen 8-jarige Nettie Witte.

‘Er stond altijd een koffertje klaar’

Een paar jaar geleden maakten kinderen uit Bezuidenhout in het Diamanttheater een theatervoorstelling over de oorlog. Nettie Witte was een van de bezoekers. ‘Er stond een pan op tafel. Het deksel ging eraf en ik zag dat er allemaal bloembollen in lagen. Wilt u ook proeven? vroegen ze. Nee, dat wilde ik niet. In de oorlog heb ik bloembollen moeten eten. Dat is zo ontzettend vies. Ik wilde die smaak nooit meer proeven.’

Nettie Witte was 3 jaar oud toen in mei 1940 de oorlog uitbrak in Nederland. Samen met haar ouders en broertje woonde ze in de Stuyvesantstraat in Bezuidenhout. Vader was militair en tijdens de oorlog bood hij als blokhoofd eerste hulp bij luchtaanvallen. Hoewel ze nog klein was, kan ze zich nog veel uit die tijd herinneren. Vooral de Hongerwinter maakte veel indruk op haar. ‘Mijn moeder trok erop uit om eten te halen: sla, bieten, aardappelen. Dat verstopte ze voor mijn vader. Mijn vader had honger-oeedeem. Soms vond hij het eten toch en dan at hij alles op en bleef er voor ons niets over. Dat soort dingen vergeet je je hele leven niet.’ Het allergrootste vond ze het dat ze zelfs hun goudvis moesten opeten. ‘En hij smaakte nergens naar, het waren alleen maar graten.’ Ook herinnert ze zich de razzia’s van de Duitsers. ‘Mijn vader had een oproep gekregen om in Duitsland te gaan werken. Hij is op bed gaan liggen en plakte een briefje op de

De herinnering blijft...

Op 3 maart 1945 werd Bezuidenhout per vergissing gebombardeerd door de Engelse luchtmacht. Het plan was om de V2-installaties van de Duitsers in het Haagse Bos te treffen. In plaats daarvan werd de wijk in het hart geraakt. Meer dan 500 mensen verloren het leven en duizenden mensen raakten dakloos. 3330 huizen, 290 bedrijven, 10 openbare gebouwen en 5 kerken werden verwoest. Sinds 1995 organiseert de Stichting 3 maart '45 een jaarlijkse herdenking. Sinds 2015 is er een wandelroute met foto's, filmpjes en verhalen. Speciaal voor deze 75 jaar herdenking is een tentoonstelling gemaakt met als titel 'De herinnering blijft...'. De tentoonstelling is tot 3 april te zien in de MN expositieruimte, Prinses Beatrixlaan 15. Dagelijks van 8.30 tot 18.30 uur. Toegang is gratis. De jaarlijkse herdenking van het Bombardement Bezuidenhout is op dinsdag 3 maart met een gebedsdienst, herdenkingsceremonie, ontmoeting en concert.

Meer informatie?
bezuidenhout.nl
bb45.nl
75jaarvrijheiddenhaag.nl

Nettie Witte op de expositie met de lamp die haar vader maakte van een bol uit de verwoeste Wilhelminakerk. INGE VAN MILL

deur. ‘Hier heerst roodvonk’. Daar trapten ze gelukkig in.’

Tijdens de oorlog vielen er regelmatig bommen in de wijk. ‘Zodra we het geluid hoorden van vliegtuigen, moesten we schuilen onder de trap. Soms werd er een huis geraakt. Veel huizen hadden glas-in-loodramen. Die gingen dan kapot. Op straat ging ik stukjes gekleurd glas zoeken om mee te spelen. Je wordt heel creatief.’

En toen werd het 3 maart 1945. ‘Ik kan me heel weinig van de dag zelf herinneren. Ik weet dat we gevlucht zijn naar Voorburg. Er stond altijd een koffertje klaar. Ik denk dat we daar onderdak vonden bij familie of vrienden.’ Wat ze nog wel goed weet is hoe het was om terug te keren. Als door een wonder was haar ouderlijk huis gespaard gebleven. Maar om hun heen lag alles in puin. ‘Van mijn moeder mochten we niet bij de gebombardeerde huizen spelen. Natuurlijk deden we dat toch. Al die kelders lagen open. We sprongen van muurtje naar muurtje. Maar als ik thuis kwam, zag mijn moeder het kalk op mijn kartonnen schoenen en dan werd ze boos. Het was armoe troef in die tijd. Je had niets meer.’

Na de bevrijding werden de Duitsers door de Canadezen verplicht om het Haagse Bos op te ruimen.

‘Ze marcheerden door de straat op marsmuziek. 20 jaar later was ik met mijn man op vakantie in Duitsland en hoorden we dezelfde muziek. Vreselijk. Ik kon er niet naar luisteren. Mijn vader wilde vanwege de oorlog nooit meer naar Duitsland. Mijn moeder heeft nog wel een keer een reisje langs de Rijn gemaakt.’

Als 17-jarige ging ze het huis uit. In het TBC-ziekenhuis in Katwijk volgde ze een interne opleiding voor verpleegster. Ze werkte in de verpleging tot haar huwelijk in 1962. ‘Zodra je trouwde werd je ontslagen. Zo ging dat in die tijd. Mijn man werkte bij Siemens en we hadden het goed. Maar toen de kinderen de deur uit waren begon het toch weer te prikkelen.’ Uiteindelijk pakte ze haar oude vak weer op en werkte ze tot haar 60ste bij het Rode Kruisziekenhuis, een kraamkliniek en Tabitha.

Op de jaren in Katwijk na heeft ze altijd in Bezuidenhout gewoond. Haar huidige huis staat zelfs op een historische plek. ‘Vroeger was hier een synagoge. Na de oorlog werd dat een kerk en nog weer later bioscoop Du Midi. Met mijn kinderen ging ik er regelmatig heen.’ Ze heeft van dichtbij meegemaakt hoe de wijk na de oorlog weer werd opgebouwd. Toch dacht ze niet vaak terug aan het bombardement.

‘Het leven ging door, ik was jong.’

Totdat ze in 2008 meedeed aan een verhalentafel over het bombardement georganiseerd door de bibliotheek en het Haags Gemeentearchief. ‘Ik zag die oproep voor de verhalentafel en dacht: waarom zou ik het niet vertellen? Mijn kinderen kennen niet eens al die verhalen. Pas toen kwam het besef hoeveel mensen dit hebben meegemaakt.’

Sindsdien vertelde ze haar verhaal op scholen in Bezuidenhout. En haar kleindochter in Leidschenvveen vroeg: oma jij hebt toch ook de oorlog meegemaakt, wil je daar op school over vertellen? Voor de tentoonstelling ‘De herinnering blijft...’ heeft ze een aantal voorwerpen uitgeleend die ze altijd heeft bewaard. Zoals de lamp die haar vader maakte van een bol die tegen het plafond hing van de verwoeste Wilhelminakerk, ooit het middelpunt van Bezuidenhout.

Ze is blij met de toegenomen belangstelling voor het bombardement. ‘Ik ga elk jaar naar de herdenking. Ik vind het mooi dat ze ook de scholen hierbij betrekken. Het is belangrijk dat kinderen beseffen wat hier vroeger is gebeurd. Je hebt nu zelfs een app waarop je kunt zien hoe het er vroeger uitzag. Zo komt het nog dichterbij.’

De gemeente investeert flink in de stad. De aanleg van nieuw openbaar vervoer en onderhoud aan wegen, bruggen en riolering brengen onvermijdelijk hinder met zich mee. Uiteindelijk is de stad straks klaar voor de toekomst. Op deze pagina leest u over plannen, werkzaamheden en resultaten.

Vooruitblik

Vorrang aan voetgangers en fietsers

Hoe willen inwoners van de verschillende Haagse wijken in de toekomst naar school of naar hun werk? Welke vervoerskeuzes zien zij voor hun buurt? Daarover ging Robert van Asten, wethouder Mobiliteit, in gesprek met de stad. Sinds vorig jaar zomer zijn er ruim 1000 gesprekken gevoerd in alle buurten van Den Haag. Tijdens het Mobiliteitsfestival deze maand werden de eerste uitkomsten gepresenteerd. De gesprekken vormen de basis voor het actieprogramma Mobiliteitstransitie, dat in het najaar verschijnt.

100.000 inwoners

Den Haag is de dichtstbevolkte stad van Nederland. De komende jaren groeit Den Haag met nog eens 100.000 inwoners. De stad kent ook de meeste auto's per vierkante meter. Veel Hagenaars pakken nu nog vaak voor hele korte ritjes de auto. Om te voorkomen dat de stad dichtslibt, zijn maatregelen nodig.

Duidelijk is dat er niet één groot plan voor de hele stad moet komen.

Iedere wijk heeft zijn eigen problemen en opvattingen en dus zijn er ook verschillende oplossingen nodig.

Deelmobiliteit

Hagenaars willen vooral dat het verkeer veiliger wordt met voorrang aan voetganger en fietser. Ook goed en betaalbaar openbaar

Niet voor elk kort ritje de auto pakken

vervoer is vaak genoemd. Minder bekend is het gebruik van deelauto's, maar de interesse is er zeker. Deelmobiliteit kan een oplossing zijn om het aantal auto's terug te brengen. Niet meer zelf een auto hebben alleen voor eigen gebruik, maar die delen met anderen. Dat bespaart ruimte en is vaak ook goedkoper. Alleen zo blijft de stad bereikbaar, veilig en leefbaar.

 Meer informatie?
denhaag.nl/mobiliteit

Hagenaars bekijken deelauto's en gaan met elkaar in gesprek tijdens het Mobiliteitsfestival in het Paard.

VALERIE KUYPERS

Werk in uitvoering

Fietsen in Den Haag prettiger en veiliger

De gemeente zorgt voor veilige fietsroutes waar je prettig kunt fietsen. Er komen steeds meer comfortabele fietspaden, gevaarlijke kruispunten worden aangepakt en de fiets krijgt vaker voorrang in de stad.

Sterfietsroutes

Snel van de binnenstad naar Scheveningen, Ypenburg of Wateringse Veld? De gemeente verbetert bestaande routes en maakt daar snelle, comfortabele en veilige fietsroutes van. De sterfietsroutes vormen de belangrijkste doorgaande verbindingen binnen het fietsnetwerk in de stad.

Rood asfalt

Comfortabel fietsen zonder hobbels? De gemeente vervangt de

tegels van veel fietspaden door rood asfalt. Dit is goed herkenbaar voor fietsers en rijdt lekker door.

Veilige verkeerssituatie

Meer ruimte voor fietsers op straat? Veilige kruispunten en oversteekmogelijkheden hebben prioriteit. Zo wordt de Waalsdorperweg opnieuw ingericht. Tussen de van der Astraat en de Stalperstraat komen aan beide kanten fietsstroken. Ook De Constant Rebecquestraat wordt aangepast. Auto's mogen hier straks nog maar 30 km/uur rijden. Dit draagt bij aan een veilige verkeerssituatie voor fietsers. Beide straten zijn dit voorjaar klaar.

 Meer informatie?
denhaag.nl/fietsen

Actueel

- 24 februari tot 3 april: asfalt vervangen op de Kijkduinsestraat (van Machiel Vrijenhoeklaan tot Laan van Meerdervoort).
- Vanaf 2 maart: aanleg onkruidvrije bestrating op de kruisingen van de Lozerlaan met de Melis Stokelaan, Hengelolaan, Meppelweg en de Escampaan.
- Nachten van 9 op 10 maart en 10 op 11 maart: onderhoud Hubertustunnel. Tunnel afgesloten van 21.00 tot (maximaal) 6.00 uur.
- Nachten van 11 op 12 maart en 12 op 13 maart: onderhoud Koningstunnel. Tunnel afgesloten van 21.00 tot 6.00 uur.

 Meer informatie?
denhaag.nl/bereikbaarheid

Den Haag maakt het openbaar vervoer
fiets parkeren op auto orde

Vooruitblik

Opknapt voor fietsflat Rijnstraat

Van 9 tot en met 13 maart wordt de toegang van de fietsflat aan de Rijnstraat opgeknapt. De fietsenstalling is deze week afgesloten. Aan de achterkant kunnen fietsers hun eerder gestalde fiets nog wel ophalen.

Er komt een tijdelijke fietsenstalling onder het Prins Bernhardviaduct. U kunt uw fiets ook in een

van de andere stallingen in de buurt van het station zetten.

Er staan borden en bij de fietsflat is een fietscoach aanwezig om fietsers de weg te wijzen. De andere stallingen zijn in de Anna van Buerenstraat en onder de stationshal (stalling NS).

 Meer informatie?
denhaag.nl/fietsflat

De toegang van de fietsflat aan de Rijnstraat wordt opgeknapt.

GEMEENTE DEN HAAG

Begroting 2020-2023

Op 30 januari presenteerde het college van burgemeester en wethouders de nieuwe begroting voor 2020-2023. Hierin staan de plannen van de gemeente voor de komende jaren.

In de begroting is ook ruimte om te investeren in de stad.

VALERIE KUIJPERS

In de begroting zijn de afspraken verwerkt uit het nieuwe coalitieakkoord 'Samen voor de Stad.' Sinds 19 december 2019 heeft Den Haag een nieuw college van burgemeester en wethouders dat bestaat uit de politieke partijen VVD, D66, GroenLinks, CDA en PvdA. 'We hebben een nare tijd achter de rug. Een politieke crisis is nooit goed. Met deze nieuwe begroting sluiten we een periode af. Het is een extra stap op weg naar rust. Ondanks onze verschillen zijn we er samen uitgekomen. We investeren in een duurzame, veilige en leef-

bare stad. Tegelijkertijd houden we de woonlasten laag,' zegt wethouder Boudewijn Revis (Financiën).

Tekort van 70 miljoen

Bij het opstellen van de begroting moest de gemeente een oplossing vinden voor een structureel tekort van 70 miljoen euro per jaar. Oorzaken van dit tekort zijn twee landelijke ontwikkelingen. Sinds 2015 zijn de gemeenten verantwoordelijk voor de jeugdhulp en de Wmo. Maar de gemeenten krijgen niet genoeg geld van

het rijk om deze taken uit te voeren. De gemeente Den Haag komt 50 miljoen euro per jaar tekort. Daarnaast krijgt Den Haag veel minder geld van het rijk vanuit het Gemeentefonds. Het gaat om 20 miljoen euro per jaar. 'De financiële verhoudingen tussen de Rijksoverheid en de gemeenten groeien steeds verder scheef,' zegt wethouder Revis. 'Het Rijk delegeert meer verantwoordelijkheden aan lokale overheden, maar bijbehorende financiering daarvoor blijft uit of is ontoereikend. De bodem is bereikt. Het Rijk moet nu

over de brug komen, omdat wij niet meer dan dit kunnen en willen doen.' Verder wil de gemeente van het Rijk weten hoeveel geld de gemeente van het Rijk mag verwachten. Elk jaar ontvangt Den Haag zo'n 1,2 miljard euro van het Rijk. Dat is de grootste inkomstenbron van de gemeente. Door een moeilijk voorspelbaar systeem van het Rijk weet de gemeente niet goed waar ze elk jaar op kan rekenen. Dit zorgt voor ongewenste schommelingen. 'Het Rijk geeft zelf te weinig geld uit en dan krijgen de gemeenten ook minder,' zegt wethouder Revis.

Het college heeft maatregelen genomen om de begroting sluitend te krijgen. Belangrijk verschil met de ontwerp-begroting van vorig jaar september, is dat er minder wordt bezuinigd op zorg en jeugd en dat de ozb eenmalig 10 procent omhoog gaat. 'Dat is heel vervelend, maar Den Haag is nog steeds de stad met de laagste woonlasten,' zegt wethouder Revis. De bezuinigingen op zorg en jeugd bedragen nu ruim 20 miljoen per jaar. 'Dat is realistisch. We willen vooral besparen op het systeem en door efficiënter te werken. Iedereen die zorg nodig heeft, moet zorg krijgen.'

Financiële stabiliteit

Het college kiest met deze begroting voor financiële stabiliteit. 'Ik ben een hele saaie wethouder Financiën,' zegt wethouder Revis. 'Mijn rol is om te zorgen dat het huishoudboekje klopt en dat Den Haag ook op de langere termijn financieel gezond blijft. We hebben één keer, lang geleden, mee-

gemaakt dat Den Haag een artikel 12 gemeente was die onder toezicht stond van het rijk. Sommige mensen weten dat nog. Dat willen we nooit meer. Dit is een solide begroting. Maar er is ook ruimte om te investeren in de stad.'

Zo is in de begroting extra geld beschikbaar voor de aanpak van criminele ondermijning. Er komen meer medewerkers voor de controle op vergunningen en meer handhavers. Ook komt er meer geld voor schuldenaanpak, armoedeverzoeken, maatschappelijke opvang en toegankelijkheid. De Centrale Bibliotheek wordt gemoderniseerd en er is geld voor het opknappen van de buitenruimte in Nieuw Waldeck, Houtwijk en Mariahoeve.

Eneco-geld

Zodra de verkoop van Eneco definitief is, ontvangt de gemeente deze zomer ongeveer 675 miljoen euro. Het college wil dit bedrag inzetten voor verbeteringen waar de stad niet alleen vandaag of morgen iets aan heeft, maar ook op de lange termijn. Het grootste deel van dit bedrag (ongeveer 615 miljoen euro) is voor andere vormen van mobiliteit (50%), voor duurzaamheid en de overstap naar schone energie (30%) en voor meer kwaliteit van nieuwe wijken en voor sociale woningbouw (20%). Daarnaast is er 50 miljoen voor betaalbaar wonen en 10 miljoen euro voor betere ICT binnen de gemeente. 'We gaan dit geld investeren in de stad. De inwoners van Den Haag gaan hier echt iets van merken,' zegt wethouder Revis.

Lokale lasten

Om de begroting sluitend te krijgen gaan diverse lokale belastingen omhoog. Maar Den Haag blijft de stad met de laagste woonlasten.

- de hondenbelasting blijft na 2021
- de parkeervergunning voor de 3e en volgende voertuigen wordt duurder
- uitbreiding gebieden met betaald parkeren
- de toeristenbelasting gaat omhoog
- de onroerendezaakbelasting (ozb) stijgt

 Meer informatie?
begroting.denhaag.nl

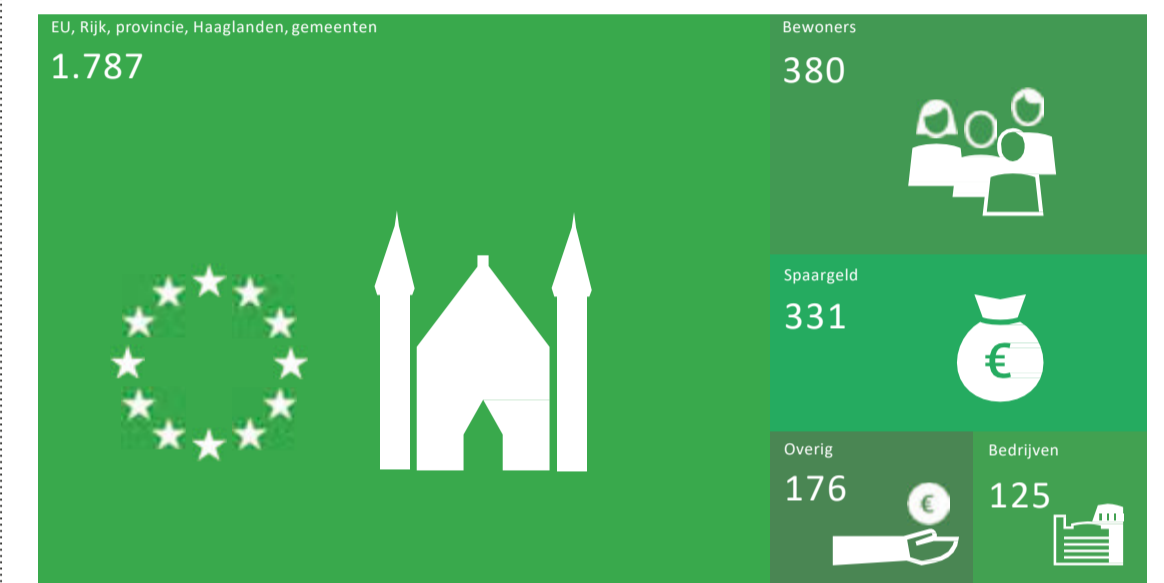

Wethouder Boudewijn Revis.
MARTIJN BEKMAN

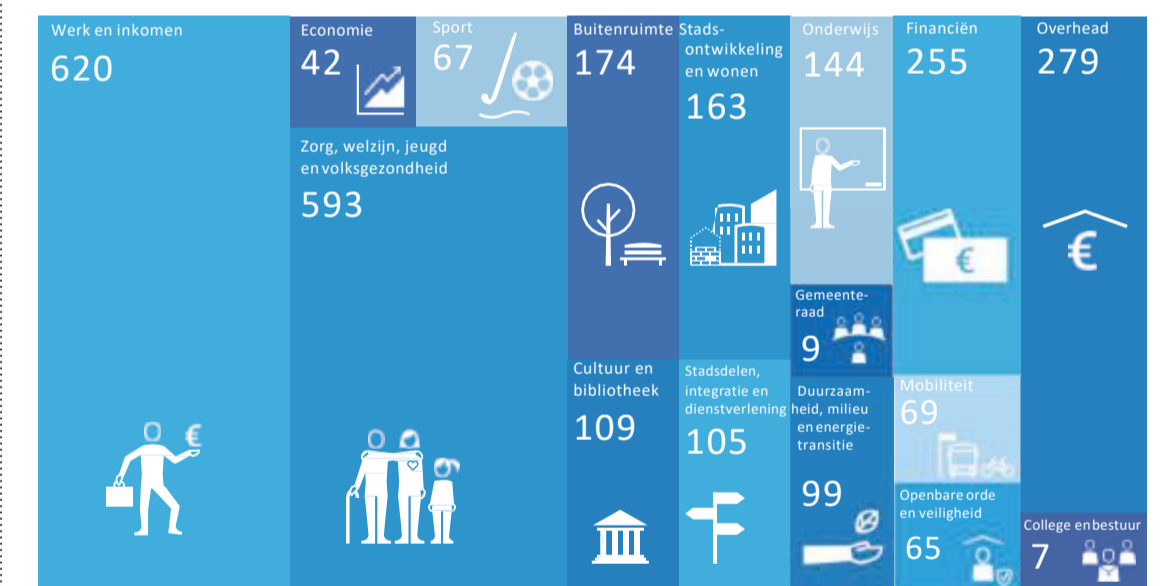
Inkomsten en uitgaven

De gemeente maakt ieder jaar een begroting om te laten zien waaraan het geld aan wordt besteed. De begroting van de gemeente Den Haag gaat over ongeveer € 2,8 miljard euro. Inkomsten en uitgaven zijn in evenwicht. De gemeente ontvangt in 2020 € 2.798 miljoen euro en geeft precies datzelfde bedrag uit.

Inkomsten € 2.798 miljoen

Uitgaven € 2.798 miljoen

Plannen voor 2020: wat gaat er

Duurzaamheid

- De gemeente gaat verder op dakenjacht: elke geschikt dak krijgt zonnepanelen, groene beplanting of een witte kleur tegen de hitte.
- 10 groene energiewijken gaan voorop bij de overgang naar schone energie. Elke wijk krijgt een wijkenergieplan.
- Sportclubs en scholen kunnen subsidie krijgen om energie te besparen.
- De gemeente werkt verder aan het klimaatbestendig maken van de stad. De stad wordt groener en er verdwijnt minder regenwater in het

riool. In het Cromvlietpark in Laak komt een stedelijke waterbuffer.

- Alle afvalcontainers krijgen een vulgraadsensor. Zo kunnen ze efficiënter worden geleegd..
- Er komen minimaal 400 laadpunten bij voor elektrische auto's.

Veiligheid

- Er komen meer handhavers die toezicht houden op veiligheid en leefbaarheid op straat.
- De gemeente gaat ondermijning steviger aanpakken en het criminele verdienmodel dwars-

bomen. Dit om te voorkomen dat criminele organisaties voet aan de grond krijgen in Den Haag.

- Er komen meer medewerkers om vergunningen en ondernemingen te toetsen.
- De Pandbrigade wordt uitgebreid. Dat betekent meer controle op overbewing en andere misstanden veroorzaakt door malafide huisjesmelkers.

Zorg en welzijn

- Het aantal daklozen groeit. Daarom komt er meer geld voor maatschappelijke opvang.

- De toegankelijkheid van de stad voor mensen met een beperking wordt beter.

Werk en inkomen

- De Energieacademie gaat open. De overgang naar schone energie zorgt voor veel extra banen. In twee jaar tijd worden 560 werkzoekenden klaargestoomd voor een baan of vervolopleiding in deze sector.
- Er komt meer geld voor armoedeverzoeken en om schulden aan te pakken.

Cultuur en bibliotheek

- Begin 2020 is de nieuwe wijkbibliotheek in Bouwlust klaar.
- De Centrale Bibliotheek wordt gemoderniseerd

Buitenruimte

- De buitenruimte in Kraayenstein, Nieuw Waldeck, Houtwijk en Mariahoeve krijgt een opknapbeurt.
- Er komt een groot kunstwerk op het Hobbemaplein.
- De Koekamp krijgt een nieuwe inrichting en er komt een bredere overkapping over de A12.
- 1.200 onveilige populieren

dit jaar gebeuren?

worden vervangen of ingrijpend gesnoeid.

- Er komen meer bomen in de stad, onder meer in de Boekhorststraat, Frederik Hendrikklaan, Mozartlaan en Haegsch Hof.
- Er komen wandelpaden door de Ruijgenhoek.

Sport

- Er komt meer geld om Hagenaars in beweging te krijgen en kennis te laten maken met sport. Buurtsportcoaches worden in meer wijken actief.
- Van 12 tot 14 juni zijn in

Den Haag de Special Olympics Nationale Spelen, het grootste sportevenement voor mensen met een verstandelijke beperking in Nederland.

- ADO Den Haag gaat weer voetballen op natuurgas.

Economie

- Er komt meer betaalbare en kleinschalige bedrijfspandhuizing. Daar is nu een tekort aan.
- Op de Noordboulevard en het Zwarte Pad gaat het Living Lab Scheveningen van start. Dit is een proefomgeving voor (digitale)

innovatie in de buitenruimte.

- De winkelgebieden Loosduinse Hoofdplein en Scheveningen Dorp/Badhuisstraat krijgen een opknapbeurt.

Mobiliteit

- De vernieuwing van het busplatform bij station Den Haag Centraal is dit voorjaar klaar.
- De sterftroutes Centrum-Scheveningen Haven en het Trekfietstracé zijn klaar.
- De gemeente maakt plannen voor betere en snellere verbindingen met Den Haag

Zuidwest, de Binckhorst en Scheveningen.

- Half december gaat de Victoria Boogy Woogy tunnel (Rotterdamsebaan) open voor autoverkeer.
- De gemeente onderzoekt of er draagvlak is voor betaald parkeren in Moerwijk-Noord en Morgenstond-Zuid en voor uitbreiding van betaald parkeren in Bezuidenhout.

Stadsontwikkeling en wonen

- De Schedelsdoekshaven en het Prins Bernardviaduct veranderen

in een stedelijke boulevard met ruimte voor woningen, de Universiteit Leiden en de Koninklijke Bibliotheek.

- Station Hollands Spoor krijgt een volwaardige entree aan de Laakzijde. In 2020 zijn de nieuwe reizigerstunnel en fietsstalling klaar en start de bouw van twee woontorens aan weerszijden van de nieuwe ingang.

 Meer informatie?
financien.denhaag.nl

Fracties reageren op begroting

Op 30 januari presenteerde het college van burgemeester en wethouders de programmabegroting 2020 – 2023.

Op donderdag 20 februari besprak de gemeenteraad de begroting. In dit overzicht reageren de fracties op de begroting.

 Meer informatie?
denhaag.nl/gemeenteraad

Richard de Mos:
Hoge belastingen, hard bezuinigen
Hart voor Den Haag/
Groep de Mos ziet in de begroting vooral lastenverzwaringen

en bezuinigingen die de groei van Haagse werkgelegenheid stagneren. Het hart voor onze stad is ver te zoeken. De belasting op huizenbezitters stijgt met maar liefst 10 miljoen euro per jaar. De parkeerkosten gaan omhoog - terwijl je je rot moet zoeken om te kunnen parkeren - en de hondenbelasting wordt toch niet afgeschaft. Men bezuinigt 12 miljoen op onze stadseconomie en evenementen die onze stad aantrekkelijker maken. Slecht voor de werkgelegenheid en de portemonnee van de Haagse inwoner. We zullen alle plannen van het stadsbestuur op zijn merites te beoordelen. Er is applaus voor voortzettingen plannen voor Zuidwest, insteekhaven Koekamp en opknappen Mariahoeve, Loosduinen en de Badhuisstraat.

Frans de Graaf:
We doen wat nodig is
Met deze begroting doen we wat nodig is voor een gezond en mooier Den Haag.

De financiële problemen worden niet doorgeschoven, maar aangepakt en dat doet het college vooral door te snijden in haar eigen uitgaven. De begroting bevat ook een aantal mooie plannen: er wordt werk gemaakt van goede én betaalbare zorg en de Scheveningse kust krijgt haar grandeur weer terug. Ook stelt dit college extra geld beschikbaar voor het opknappen van de straten en het groen van Loosduinen. En dat is goed nieuws, want dat is hard nodig. Tot slot is 2020 het jaar dat de Eneco-gelden binnenkomen. Voor de Haagse VVD is het belangrijk dat deze zo besteed worden dat ook de generaties na ons daar nog profijt van hebben. Den Haag nog mooier maken: dat was, is en blijft ons doel. En met deze begroting van dit nieuwe college kunnen we daarmee door gaan.

Dennis Groenewold:
Den Haag klaar voor de toekomst
Met deze begroting pakken we de grote uitdagingen aan,

zoals de woningnood en de energietransitie. En dat terwijl we er toch in slagen het huishoudboekje op orde te krijgen. Het college maakt werk van het aanpakken van de woningnood. Zo wordt er 50 miljoen euro van de Eneco-opbrengsten beschikbaar gemaakt om de woningbouw aan te jagen. In de begroting nemen we belangrijke stappen in de energietransitie van de stad met een stedelijk energietransitieplan. D66 kijkt hier naar uit, en naar de uitwerking en communicatie hierover. We moeten de inwoners echt kunnen meenemen in de energietransitie van de stad. Ook maakt dit college -dankzij D66- werk van toegankelijkheid. Er komt een integrale toegankelijkheidsvisie en met een bijpassend fonds wordt de toegankelijkheid van de stad voor mensen met een beperking verbeterd. Zo maken we van Den Haag een stad voor iedereen.

Arjen Kapteijns:
Geld voor aanpak armoede is nodig
In Den Haag dreigen veel mensen buiten de boot te vallen. Veel kinderen

groeien op in armoede, het aantal daklozen neemt toe en de wachtlijsten voor betaalbare woningen zijn lang. Het is daarom belangrijk dat het stadsbestuur in de nieuwe begroting investeert in de mensen die dat het meeste nodig hebben. Zo steekt Den Haag ruim 8 miljoen euro extra in daklozenopvang en is er meer geld voor de schuldhulpverlening, armoedeverzoeken en werk met goede begeleiding voor mensen zonder baan. Bovendien investeert Den Haag fors in betaalbare woningen en worden de bezuinigingen op zorg en welzijn voor een groot deel teruggedraaid. Op deze manier zorgen we ervoor dat het voor iedereen in onze stad makkelijker wordt om mee te delen in onze welvaart.

Kavish Partiman:
CDA gaat voor iedereen
De CDA fractie kan zich op verschillende punten terugvinden in de begroting.

Bijvoorbeeld als het gaat over de uitbreiding van de Bi-bob-capaciteit, de sportcombinatiefuncties en de verfraaiing van de wijken Houtwijk, Nieuw-Waldeck en Mariahoeve. Over de zorg, de volkshuisvesting en onze lokale economie kijken we vooral uit naar de uitwerking van het beleid. Wel maakt het CDA zich zorgen om de toegankelijkheid van ons stadhuis en onze gemeentelijke dienstverlening. Vandaar dat de CDA-fractie twee moties indiende die ervoor pleiten de dienstverlening voor doven en slechthorenden toegankelijk te maken en dat de routes naar het stadhuis ook toegankelijk zijn voor blinden en slechtzienden.

Mikal Tseggai:
We maken een bocht naar links
Met deze begroting wordt de bocht naar links gemaakt en gaan we bouwen aan een

eerlijke en sociale stad. Veel plannen waren al bekend uit het coalitieakkoord maar zijn in de begroting uitgewerkt, waardoor we de handen uit de mouwen kunnen steken. We zijn vooral blij met de inzet van wethouder Martijn Balster om meer woningen te bouwen, want iedereen moet zeker zijn van een betaalbare woning. Ook verdienen alle kinderen in Den Haag dezelfde kansen, daarom is het mooi dat de onderwijsachterstanden worden aangepakt. Verder zijn we er trots op dat de STIP-banen blijven bestaan. Deze banen bieden enorm veel bewoners perspectief op goed en fatsoenlijk werk. Daarom mooi dat ze zijn gered. Met deze begroting kunnen we echt aan de slag om met Den Haag een ruk naar links te maken. Dat zien we bij de Haagse PvdA graag.

Joris Wijsmuller:
Problemen stapelen zich op
De Haagse Stadspartij wordt niet vrolijk van de begroting. De gemeente heeft het

financieel zwaar terwijl het Rijk bukt van het geld en weigert om ons te ondersteunen met voldoende geld. De gevolgen zijn ernstig: kwetsbare mensen die steeds minder zorg krijgen, bezuinigingen op welzijn, woningzoekenden die nog jaren moeten wachten op een woning, het lerarentekort dat niet wordt opgelost, de energietransitie die hapert en ga zo maar door. Maar het moet gezegd. Dit college heeft een groot taboe doorbroken: om de voorgenomen bezuinigingen te verzachten is de OZB iets verhoogd. Dat is geen ramp. We blijven de gemeente met de laagste gemeentelijke lasten. Daarnaast kampen we met onderzoeken naar mogelijke corruptie. Wat de Haagse Stadspartij betreft moet dat zo snel mogelijk tot op de bodem worden uitgezocht en maken we schoon schip, zowel binnen als buiten de gemeente.

Robert Barker:
Led-lampen zijn lichtpuntje
De Partij voor de Dieren mist aandacht én geld voor dier en natuur in de nieuwe

begroting. Door de klimaatnood-toestand waarin we verkeren moeten we als stad onze ecologische voetafdruk verkleinen en weerbaarder worden. Daarvoor moet je vergroenen. Hiervoor is nog steeds weinig geld beschikbaar. Ook missen we aandacht voor dierenwelzijn. Alle dieren die in de stad leven lijken in deze begroting te zijn vergeten. Dierenopvangen komen allemaal geld tekort. Een lichtpuntje voor de PvdD is de investering in duurzame straatverlichting. Den Haag gaat dit jaar 1.400 straatlantaarns voorzien van ledverlichting. De Partij voor de Dieren dringt hier al jaren op aan en is blij met de investering in de duurzame lampen. Hiermee wordt het elektriciteitsverbruik van de gemeente significant verlaagd.

Sebastian Kruis:
Echte problemen genegeerd
Deze begroting is de zoveelste nagel aan de doodskist van Den Haag zoals we

het kennen. Op zorg voor ouderen wordt tientallen miljoenen bezuinigd maar ondertussen komen er 8.000 inwoners per jaar bij door buitenlandse migratie. Daardoor islamiseert Den Haag verder en het kost bakken geld voor woningen, voorzieningen, uitkeringen en armoedebeleid. De coalitie gooit honderden miljoenen euro's over de balk voor linkse hobby's als kunst, cultuur en duurzaamheid, maar echte problemen worden genegeerd. Er komt 675 miljoen euro vanwege de verkoop van Eneco maar daarvan gaat 0 euro naar de Hagenezen. Voor hen gaan alle belastingen omhoog. Zij moeten bloeden voor milieufreaks en immigranten. De regentenklied maakt foute keuzes waar gewone Hagenezen niets aan hebben. Je bent in Den Haag beter af als kunstbobo, subsidieslurper of steuntrekkende immigrant, want dan wordt er wél goed voor je gezorgd.

Tahsin Çetinkaya:
Verdeling gelden niet optimaal
De leefbaarheid van de stad is sterk in het geding. De beoogde investeringen in de vernieuwing van de

buitenruimte zijn zeer gewenst, maar het college dient ook oog te hebben voor de meest prangende problemen. Het afvalprobleem wordt alsmat erger en de begroting schenkt weinig aandacht aan een oplossing. Verder doet het college er goed aan de aandacht en gelden te investeren in wijken die dit het meest behoeven. Vooralsnog is niet altijd duidelijk hoe hier keuzes over worden gemaakt of waarom bepaalde gebieden voorrang genieten. Ook hopen wij voor meer aandacht voor de meest kwetsbaren in onze samenleving. Schuldhulpverlening en armoedebestrijding hebben structureel investeringen nodig. Het is tevens prima dat de begroting sluitend is, maar we hopen dat het college het vooruitziend vermogen heeft om te voorkomen dat de kosten voor bouwprojecten wederom onnodig oplopen.

Pieter Grinwis:
Lang leve de Pandbrigade
Wist u dat in Den Haag onlangs de bizarre huurprijs van € 2400 voor een

woning van 86m² werd ontdekt? Dankzij het werk van de Haagse Pandbrigade worden deze en andere misstanden als overbewing, hennepkwekerijen en illegale gokpaleizen aangepakt. In deze tijd van bevolkingsgroei en woningnood, waarin huisjesmelkers misbruik maken van hun machtspositie, doen deze mensen onmisbaar werk om onze stad leefbaar en veilig te houden. In de begroting staat dat het college de Pandbrigade wil uitbreiden, fantastisch! Maar tot mijn verbazing is er geen extra geld voor uitgetrokken en moet het worden betaald uit extra boetes, die natuurlijk eerst moeten worden geïnd. En ook hier geldt: de kost gaat voor de baat uit. Ik heb liever dat we wat minder uitgeven aan citymarketing of topsport, zodat we zo snel mogelijk extra pandbrigadiers kunnen aanstellen. Immers, iedereen moet fijn in onze mooie stad kunnen wonen.

Lesley Arp:
Zorgen over bezuinigingen
Bij de bespreking van het coalitieakkoord beloofde het college de SP om de enorme

bezuinigingen op zorg en jeugdhulp beter te onderbouwen. De begroting is echter vooral gebaseerd op vage beloften en schattingen. De SP heeft er geen vertrouwen in dat de gemeente jaarlijks 20 miljoen kan bezuinigen zonder dat de kwaliteit van de zorg hieronder lijdt. Minder geld betekent immers doorgaans gewoon minder kwaliteit en minder zorg. Met de enorme wachtlijsten en de steeds groter wordende groep jeugdigen die een beroep doet op de jeugdzorg blijven de voorgestelde bezuinigingen een donkere wolk boven onze stad. De SP zal de voorgestelde bezuinigingen en de gevolgen hiervan voor kwetsbare en zorgbehoevende Hagenaars nauwlettend in de gaten houden.

Adeel Mahmood:
Leefbaarheid kán en móét beter
De begroting mist ambitie om de leefbaarheid in buurten als de

Transvaal te verbeteren. Falend beleid voor straatafval, overbewing, kwalitatief onvoldoende voorzieningen en hierdoor o.a. achteruitgang in de gehele buurt. De situatie is duidelijk, maar concrete maatregelen en harde euro's voor verbetering blijven helaas uit. Als we kijken naar de uitdagingen van de gewone man en vrouw in de stad is er wat NIDA betreft een grote mismatch bij de verdeling van het geld. Ondanks eerdere toezeggingen om versteende wijken zoals de Schilderswijk te vergroenen lezen we dat er vooral vergroening komt in betere buurten. Ook investeringen voor de openbare ruimte in Laak en Moerwijk lopen ver achter. NIDA pleit er voor om het verschil in gezondheid en leefklimaat in de stad te verkleinen, dit kan niet zonder flinke investeringen en duidelijke keuzes.

Frans Hoijck van Papendrecht:
Hondenbelasting, schaf het af
Bij de begrotingsbehandeling wil 50PLUS met een

motie komen om de hondenbelasting toch af te schaffen. Dat kan budgettair neutraal door de OZB voor eigenaar-bewoners niet met 10, maar met 12 procent te verhogen. Voor eigenaar-bewoners (met een gemiddelde WOZ van drie ton) kost dat maximaal een tientje per jaar extra (laten we zeggen geen 60, maar 70 euro per jaar). Eigenaar-bewoners mét een hond worden er zelfs beter van. Maar het belangrijkste voor 50PLUS is dat (arme) alleenstaande ouderen (mede in het kader van de eenzaamheidsbestrijding) er vooral 'beter' van worden. Per saldo blijft het gaan om 12 miljoen ten laste van burgers. Maar 50PLUS vindt dat die lasten zo 'socialer' worden neergelegd.

Arnoud van Doorn:
Burger draait op voor college
De begroting laat vooral de Haagse burger opdraaien voor

de uitgaven door een ongewenst college. De Haagse burger werd vorig jaar al getraakteerd op bijna een verdubbeling van de tarieven voor een parkeervergunning bewoners en daar komt dit jaar gewoon doodleuk nog eens acht procent bij. De onroerendezaakbelasting gaat ook omhoog. Uiteraard wordt het betaald parkeren nog meer uitgebreid, zodat ook daar de burger flink uitgeknepen kan worden. Dit alles om allerlei hobby's van dit college te kunnen blijven financieren, zoals de enorme uitgaven aan kunst en cultuur. Deze kunnen naar de mening van de Partij van de Eenheid gemakkelijk gehalveerd worden, aangezien het merendeel van de Haagse bevolking hier helemaal niets mee heeft, maar wel heel veel aan meebetaalt.

Aardgasvrij wonen Bewoners Statenkwartier beslissen samen over de overstap naar schone energie

Spannend jaar voor Statenkwartier

Voor het Statenkwartier wordt 2020 een spannend jaar. In september moet het wijkenergieplan klaar zijn. Dan is duidelijk hoe de wijk wil overschakelen van gas op schone energiebronnen. De bewoners bepalen de koers.

‘**P**as één ding staat vast,’ zegt Tom Egyedi. ‘Aardgas verdwijnt, maar voor de rest ligt de energietransitie nog helemaal open. Nu is het moment om mee te beslissen over de oplossingen. Het gaat iedereen aan. Je zult vroeg of laat maatregelen moeten nemen. De gemeente heeft het Statenkwartier gevraagd een wijkenergieplan te maken. Een plan dat op steun van de bewoners kan rekenen.’

Tom Egyedi stond in 2011 aan de wieg van de vereniging Buurtenergie Statenkwartier (BES). Sindsdien heeft de vereniging flink aan de weg getimmerd met onder meer zonnepanelen op daken van grote gebouwen (Museon, World Forum) en talloze duurzame adviezen aan bewoners. In 2017 startte het project Statenwarmte om de overgang naar gasloos wonen voor te bereiden. Doel is bewoners te informeren en te laten meebeslissen over een wijkenergieplan. Het Wijkoverleg Statenkwartier is opdrachtgever.

Vier scenario's

April 2019 is op een wijkvergadering besloten vier scenario's te laten onderzoeken: een collectief warmtenet, alles elektrisch (warmtepomp) of aardgas vervangen door een ander gas. Bij het warmtenet zijn er twee varianten: warmtelevering op 70°C of op 50/60°C. Ingenieursbureau DWA doet nu uitgebreid onderzoek naar de techniek en voor- en nadelen van de vier opties. De

Tom Egyedi (rechts vooraan) samen met zijn energieadviseurs. ‘Nu is het moment om je erin te verdiepen.’

ARNAUD ROELOFSZ

Statenkwartier als Groene Energiewijk

Statenkwartier is een van de tien Groene Energiewijken die voorop gaan bij de overgang naar aardgasvrij wonen. Alle wijkbewoners zijn uitgenodigd voor de presentatie van het onderzoek naar alternatieve energiebronnen voor het Statenkwartier.

De presentatie is op woensdag 4 maart 19.30 uur in het Mariscollege aan de Van Slingelandstraat 1. Daarna probeert de wijk een breed gedragen keuze te maken. Dan kan de gemeente in september het wijkenergieplan in ontvangst nemen.

 Meer informatie?
buurtenergiestatenkwartier.nl

bewoners hebben uitgesproken dat de nieuwe energiebron veilig, betaalbaar en betrouwbaar moet zijn. DWA zet alle feiten op een rij, zodat een gefundeerde beslissing kan worden genomen.

Belangrijk moment is de presentatie op 4 maart van de resultaten van het onderzoek. Dan wordt ook vastgesteld hoe de bewoners dit voorjaar op basis hiervan tot keuzes komen. Mogelijk via een enquête. Tom: ‘Onze taak is te informeren en het proces te begeleiden. Wij sturen niet, maar zijn wel beschikbaar om aan iedereen die dat wil uitleg te geven. Nu is het moment om je erin te verdiepen. Anders wordt er voor je besloten.’

Zo'n 40% van de bewoners zijn expats. ‘We doen er alles aan om ook hen bij de energietransitie te betrekken, maar dat blijkt moeilijk. Tegen de tijd dat de gaskraan dicht gaat, zijn zij alweer

vertrokken naar een volgende post. Ook verhuurders en winkeliers zijn lastig te bereiken. Het is slim je er nu al in te verdiepen, dat voorkomt beslissingen waar je later spijt van krijgt. Wie bijvoorbeeld een nieuwe keuken aanschaft, kan het beste meteen voor inductiekoken kiezen en niet voor een gasfornuis. Dan ben je klaar voor de toekomst. Bovendien wordt het gas steeds duurder. Hetzelfde geldt bij een nieuw dak of de verbouw van een zolder. Zorg dan meteen voor degelijke isolatie.’

De energieadviseurs komen graag langs om te kijken wat er allemaal mogelijk is. ‘Na tien jaar kennen we het type huizen in deze wijk door-en-door. We weten precies wat je wel en beter niet kunt doen. Het aanbod aan energiemaatregelen is enorm, maar lang niet alles werkt in onze huizen.’

Twaalf Haagse Energie Toppers verduurzamen Den Haag

In de Energie uit de Wijk Challenge zijn twaalf bewonersinitiatieven benoemd als veelbelovend in de overgang naar schone energie. Deze Haagse Energie Toppers krijgen heel 2020 financiële en inhoudelijke ondersteuning bij het realiseren van hun plannen. De gemeente stelt hiervoor € 500.000 beschikbaar. Meer weten? Scan de QR-code of bezoek www.denhaag.nl/duurzaamheid. Uw vragen kunt u stellen aan projectleider Alwin Veldboom via energieuitdewijk@denhaag.nl.

MARTIJN BEEKMAN

Hou van je Huis Fluwelen Burgwal verhuist

■ Het Hou van je Huis-punt aan de Fluwelen Burgwal, waarin ook de VvE-balie spreekuur heeft, is per 22 februari gesloten.

Na drie jaar liep het huurcontract af. Er wordt gezocht naar een nieuwe locatie in het stadscentrum. Tot er een nieuwe locatie is, blijven Hou van je Huis en de VvE-balie telefonisch bereikbaar op (070) 353 32 81 en (070) 353 99 31. U bent ook van harte welkom bij de andere Hou van je Huis-punten:

■ Goudsbloemlaan 82
■ Escamplaan 305
■ Het Kleine Loo 364 (alleen op afspraak)

Hou van je Huis helpt bij het verduurzamen van uw woning. Kijk voor de openingstijden en telefoonnummers op www.hvjh.nl/contact

 Meer informatie?
hvjh.nl/contact

Drie generaties samen op de bank: Maria (99), Melanie (64) en Flora (25). Melanie is dankbaar dat ze haar moeder zo lang bij zich kan hebben. Maar er zijn ook zorgen.

HENRIËTTE GUEST

‘Wij hebben een vrolijk verhaal over mantelzorg,’ meldt een lezer aan de Haagse Stadskrant. ‘Mijn moeder is bijna honderd jaar, woont zelfstandig en geniet nog volop van het leven.’

‘Melanie is mijn steun en toeverlaat’

Zo dicht als ze bij elkaar op de bank zitten, zo hecht is ook de band tussen Flora (25), Melanie (64) en Maria (99). Drie generaties op een zaterdagmiddag in de flat van mevrouw Maria ter Meulen-Bouwman. ‘Ik ben heel close met oma, bijna als bij een vriendin,’ zegt Flora. ‘Dat ze al zo oud is, vergeet je. Nu ik in Amsterdam woon, zien we elkaar minder. Maar als Melanie - mijn moeder - een tijd weg is, neem ik de zorg over, samen met mijn broer. Dan merk je pas hoeveel erbij komt kijken.’

Combineren

Melanie werkt op een ambassade en heeft nogal eens verplichtingen buiten kantoor. Dat valt lastig te combineren met mantelzorg. Ze staat er bovendien alleen voor. ‘Vriendinnen zie ik druk overleggen met familie over de zorg voor hun ouders. Dat mis ik. Neem ik de goede beslissingen? Is de situatie nog wel verantwoord? Gelukkig blijft mijn moeder geestelijk scherp en weet duidelijk wat ze wel en niet wil. Ook lichamelijk gaat het goed

Waardering uit de webwinkel

De gemeente Den Haag heeft grote waardering voor al die duizenden mantelzorgers die zich belangeloos inzetten voor hun naaste. Mantelzorgers krijgen daarom per jaar een tegoed van 100 ‘credits’. Hiervoor kunnen zij een of meerdere cadeaus bestellen in de webwinkel van Den Haag Mantelzorg. Ga naar www.denhaagmantelzorg.nl en klik op waardering.

Wilt u ook uw verhaal vertellen?

Elke maand vertelt een mantelzorger in de Stadskrant zijn of haar verhaal. Wilt u uw ervaringen ook delen? Stuur een e-mail naar denhaagmantelzorg@denhaag.nl.

 Meer informatie?
denhaagmantelzorg.nl

voor haar leeftijd.’

Mevrouw Ter Meulen vult het zelf aan: ‘De huisarts zie ik alleen voor de griep. Verder geen pillen of hulpmiddelen, behalve een rollator. Ik doe zoveel mogelijk zelf: koken, de was en opruimen. Elke week komt er een hulp van de Thuiszorg om te stofzuigen of ramen te lappen. Mijn dochter haalt de boodschappen en regelt alle administratie, daar weet ik niks van. Zo hebben we het hier geregeld.’

Toe nu toe is professionele zorg nauwelijks nodig geweest. Melanie: ‘De huisarts kent de situatie en zal snel actie ondernemen als dat nodig is. Hij heeft mij gekoppeld aan een ouderensconsulent. Voor advies kan ik bij haar terecht. Mijn moeder wil zelfstandig blijven wonen. Ze keek graag naar Hendrik Groen op de televisie, maar moet er niet aan denken zelf in een verzorgingshuis te wonen.’

Trots en glorie

Misschien nog wel wonderlijker dan haar fysieke conditie is de vrolijkheid en het opgeruimde humeur. Alsof de zon elke dag uit-

bundig schijnt op 4-hoog aan de Segbroeklaan. ‘Ik sta met plezier op en ga tevreden naar bed. Ik pieker niet en verveel me nooit. Mijn hoofd doet het nog prima, dat is een groot geluk. Ik heb lol in het leven, alleen wel een akelige gedachte dat er nog maar weinig komt. Iedereen van vroeger is allang overleden. Gelukkig heb ik een lieve dochter en lieve kleinkinderen. Flora is mijn ‘trots en glorie’ en Melanie mijn ‘steun en toeverlaat.’

Normaal praten

Stewardess bij de KLM, docente aan de Huishoudschool in Den Haag en tot haar 67^e lerares Frans op een middelbare school. Mevrouw heeft geen moeite om alle banen en woonplaatsen in haar leven op te sommen. Maar ze leeft geenszins in het verleden. De wereld komt binnen via de krant en het achtuurjournaal. Ze is ook goed op de hoogte van het leven van dochter en kleinkinderen en wil van alles het fijne weten. ‘Ik ben zo blij voor hen dat ik niet dement ben. Dan komt het allemaal nog maar van

één kant. Wij kunnen normaal praten.’

Melanie is dankbaar dat ze haar moeder zo lang bij zich kan hebben. Toch zijn er ook zorgen. ‘Hoe lang blijft dit goed gaan? Wat als ze valt? Pas nog schrok ik om vier uur ‘s nachts wakker. Haar persoonlijk alarm was geactiveerd en ging bij mij af. Ik probeerde te bellen, maar kreeg geen contact. Dan denk je meteen het ergste. Hoe zal ik haar aantreffen? Ik vloog bijna uit de bocht op weg naar de flat. Het bleek loos alarm, maar de schrik zat er goed in. Inmiddels heb ik een huis gekocht vlakbij mijn moeder. Dan ben ik er snel als het nodig is en kan ze van de zomer lekker bij mij in de tuin zitten.’

“
Neem ik de goede beslissingen? Is de situatie nog wel verantwoord?
”

Help mee tijdens **NLdoet** op 13 en 14 maart

13
MRT

Tuinieren in een historische kloostertuin, een Alpacaverblijf beitsen, kweekbakken maken voor de moestuin van een verpleeghuis zodat ook bewoners in een rolstoel kunnen tuinieren. Zo maar een greep uit de honderden klussen die je in Den Haag kunt doen op vrijdag 13 en zaterdag 14 maart

tijdens NLdoet, de grootste vrijwilligersactie van Nederland. Heb je na NLdoet de smaak van vrijwilligerswerk goed te pakken? Kijk op denhaagdoet.nl voor nog meer vrijwilligersklussen in Den Haag.

 Meer informatie?
denhaagdoet.nl/nldoet

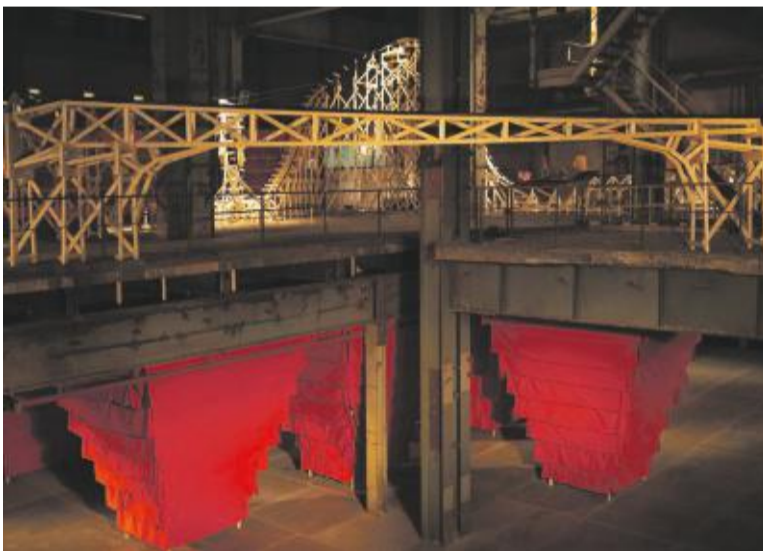
Pannenkoekenbakken bij Florence Gulden Huis tijdens NLdoet. MICHEL HEERKENS

Volta in de Electriciteitsfabriek

In de Electriciteitsfabriek aan het De Constant Rebecqueplein 20, werkt kunstenaar Oscar Peters aan twee grote kunstinstallaties. VOLTA is geïnspireerd op Japans volksvermaak: praalwagens en feesten ter gelegenheid van dodenverering. De dynamische

tentoonstelling is te zien tot 22 maart. Openingstijden: vrijdag van 16.00 tot 20.00 uur, zaterdag en zondag van 12.00 tot 17.00 uur.

 Meer informatie?
electriciteitsfabriek.nl

Kunstinstallaties van Oscar Peters. LOTTE VAN UUITTERT

Movies that **Matter**

20
MRT

Het Movies that Matter festival presenteert van 20 tot en met 28 maart zo'n zeventig speelfilms en documentaires rond mensenrechten. Veel films zijn voor het eerst, en ook alleen op dit festival, in Nederland te zien. Naast films zijn er dagelijks debatten en

talkshows. Ook zijn er muziekoptredens, exposities en workshops. Het festival is in Filmhuis Den Haag en in Theater aan het Spui.

 Meer informatie?
moviesthatmatter.nl

Samen borduren in het pop-up atelier in de bibliotheek. MARLIES VAN DER LINDEN

100.000 bomen en een bos van **draad**

Samen met anderen borduurt de Haagse kunstenaar Sara Vrugt een bos. De honderd geborduurde bomen vormen samen een kunstwerk. Meedoen kan in het pop-up atelier dat vier seizoenen lang door het land reist. Tot en met 21 maart is het eerste atelier in de Centrale Bibliotheek aan het Spui (eerste verdieping). Het pop-up atelier is open van woensdag tot en met vrijdag van 11.00 tot 17.00 uur en op zaterdag en zondag van 12.00 tot 16.00 uur. Iedereen is welkom om een kijkje te komen nemen of zelf mee te doen. Dat kan door te borduren, een natuurverhaal te vertellen of te doneren voor levende bomen.

Elk verhaal krijgt een eigen plek in het kunstwerk. Met de donaties wordt een echt woud geplant van 100.000 bomen samen met IVN en TreeSisters. Op zondag 8 maart vertelt Annet Breure van 13.30 tot 14.20 uur plantenverhalen in het atelier. Vrouwelijke planten staan centraal. Zondag 15 maart organiseert de bibliotheek een debat in Studio B over natuur in de stad. Moderator is Jean Pierre Geelen. Inloop 13.30 uur, debat: 14.00 tot 15.30 uur. Het kunstwerk wordt volgend jaar maart onthuld in museum Panorama Mesdag.

 Meer informatie?
honderduizendbomen.nl

Den Haag viert **Vrouwendag**

2
MRT

Van 2 tot en met 8 maart viert Den Haag Internationale Vrouwendag. Overall in de stad zijn vieringen en activiteiten rondom vrouwenemancipatie. In het Koorenhuis is een festival met muziek en workshops. In de bibliotheek is een debat over internationale vrou-

wenrechten. 8 maart is er een viering in het stadhuis. Dan worden ook de Kartiniprijs en de Haagse Parels uitgereikt aan vrijwilligers en organisaties die zich inzetten voor vrouwen.

 Meer informatie?
vrouwendagdenhaag.nl

City-Pier-City loop

8
MRT

Zondag 8 maart is de City-Pier-City Loop: het grootste hardloopevenement van Den Haag met afstanden van 1 kilometer tot de Halve Marathon. Start is aan de Koningskade, finish aan de Boorlaan, nabij het Malieveld. De CPC trekt altijd veel mensen, dus kom met het openbaar vervoer of op de fiets. Sommige straten worden tijdelijk afgezet voor verkeer.

 Meer informatie?
cpcloopdenhaag.nl
denhaag.nl/bereikbaarheid

Sportief buurthuis in Morgenstond

26
FEB

Tref. is het nieuwe sportieve buurthuis van Morgenstond. Het buurthuis zit aan de Steenwijklaan 16 bij HKV/Ons Eibernest. Van 26 tot en met 29 februari is er een feestelijke opening met diverse beweegactiviteiten. Inloop en meedoen is gratis.

 Meer informatie?
[Facebook.com/haagssportkwartier](https://www.facebook.com/haagssportkwartier)

Museumnacht voor kids

14
MRT

Twintig Haagse musea en culturele instellingen openen zaterdag 14 maart van 17.00 tot 22.00 uur hun deuren voor kinderen van 4 tot en met 12 jaar. De Museumnacht Kids biedt een programma speciaal voor kinderen met onder meer tentoonstellingen, films, speurtochten en workshops.

 Meer informatie?
museumnachtkids.nl

Still uit de film Atlantis, te zien tijdens het Movies that Matter festival.